VENKOVSKÉ OBLASTI

Venkov je specifickou částí životního prostoru, kde se prolínají různorodé environmentální, hospodářské a společenské prvky. Dříve byla pro venkov charakteristická zemědělská výroba a lesní hospodářství. S postupujícím technickým pokrokem se však mění podíl zemědělské ekonomiky na celkové hospodářské produkci společnosti, a také klesá počet lidí nezbytných k zajištění dostatečného množství potravin. Uvolňované pracovní síly postupně přecházejí ze zemědělství a lesnictví do sektoru průmyslu či služeb, jejichž produkce rychle narůstá.

Exaktní vymezení venkova jako jednoznačně ohraničeného prostoru není v obecné rovině možné (vzhledem k jeho složitosti a komplexnosti) a různé přístupy k jeho vymezování se odvíjí od účelu jeho využití. I přes fakt, že členění území na městská a venkovská sídla (městské a venkovské prostory či městské a venkovské obce) je velmi důležitým hlediskem pro jeho charakteristiku a podporu rozvoje, neexistuje jednoznačné a objektivní vymezení těchto jednotlivých kategorií. Metodik pro vymezení venkova může být celá řada. Každá metodika by měla být zvolena podle toho, k čemu má být využívána a co je jejím cílem.

Nejčastěji pro vymezování venkovských oblastí bývají používána následující kritéria:

- počet obyvatel obce
- hustota zalidnění obce
- statut dané obce podle právních norem příslušného státu
- charakter a hustota zástavby a architektonický ráz obce
- podíl přírodních ploch nebo zastavěných území na celkové rozloze obce
- zohlednění infrastruktury, občanské vybavenosti obce a dostupnosti služeb (např. školství, zdravotnictví, sociální služby apod.)
- institucionální vybavení obcí (matriční úřad, stavební úřad apod.)
- dopravní dostupnost nebo vzdálenost od větších center
- vyjížďka a dojížďka do zaměstnání apod.

Účelem přesného vymezení venkova resp. venkovských oblastí v SRLK 2021-2027, je najít pokud možno co nejvíce odpovídající regiony, které můžeme nazvat venkovskými. Pro takto vymezené obce a regiony je třeba následně zacílit podporu tak, aby přinesla řešení jejich specifických problémů a potřeb. V Libereckém kraji je tato podpora realizována prostřednictvím Programu obnovy venkova v rámci Dotačního fondu Libereckého kraje, kdy obce zařazené do venkovských oblastí mohou být jedinými žadateli o finanční podporu z tohoto programu.

Pro vymezování venkovských oblastí na území kraje byla pro období 2021+ použita stejná metodika jako v plánovacím období 2014-2020, pouze byla použita co nejaktuálnější dostupná data k danému roku vymezování.

METODIKA VYMEZENÍ

UKAZATELE

Pro hodnocení jednotlivých obcí bylo použito následujících 9 ukazatelů:

1. POČET OBYVATEL

popis ukazatele:	počet obyvatel v obci
způsob hodnocení:	čím vyšší hodnota indikátoru, tím vyšší bodové hodnocení
zdroj dat:	Český statistický úřad, 31. 12. 2018

2. HUSTOTA ZALIDNĚNÍ

popis ukazatele:	počet obyvatel v přepočtu na jednotku rozlohy
způsob hodnocení:	čím vyšší hodnota indikátoru, tím vyšší bodové hodnocení
zdroj dat:	Český statistický úřad, 2018
výpočet:	$\frac{\text{počet obyvatel}}{\text{rozloha obyvatel v km}^2}$

3. STATUT OBCE

popis ukazatele:	statut dané obce
způsob hodnocení:	čím vyšší hodnota indikátoru, tím vyšší bodové hodnocení
zdroj dat:	Český statistický úřad, 2018
výpočet:	statutární město = 3 město = 2 městys = 1 ostatní obce = 0

4. PODÍL ZASTAVĚNÉ PLOCHY

popis ukazatele: podíl zastavěné plochy na celkové rozloze obce

způsob hodnocení: čím vyšší hodnota indikátoru, tím vyšší bodové hodnocení

zdroj dat: Český statistický úřad, 2018

výpočet:

$$\frac{\text{zastavěná plocha}}{\text{celková rozloha obce}} \times 100$$

5. POČET PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ

popis ukazatele: počet pracovních příležitostí v přepočtu na počet ekonomicky aktivních obyvatel

způsob hodnocení: čím vyšší hodnota indikátoru, tím vyšší bodové hodnocení

zdroj dat: Český statistický úřad, 2011

výpočet:

$$\frac{\text{ekonomicky aktivní - vyjíždějící za prací + dojíždějící do obce za prací}}{\text{počet ekonomicky aktivních obyvatel}} \times 100$$

6. DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST

popis ukazatele: a) počet spojů veřejné dopravy ve středu
b) počet spojů veřejné dopravy v sobotu

způsob hodnocení: čím vyšší hodnota indikátoru, tím vyšší bodové hodnocení

zdroj dat: Analýza stavu dopravy na území Libereckého kraje, 2018

výpočet:

a) $$\frac{\text{počet spojů zastavujících ve všech obcích GJ ve středu}}{\text{počet obcí v generelové jednotce}}$$

b) $$\frac{\text{počet spojů zastavujících ve všech obcích GJ v sobotu}}{\text{počet obcí v generelové jednotce}}$$

7. TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

popis ukazatele: a) domy napojené na vodovod v přepočtu na celkový počet domů
b) domy napojené na kanalizaci v přepočtu na celkový počet domů
c) domy napojené na plynovod v přepočtu na celkový počet domů

způsob hodnocení: čím vyšší hodnota indikátoru, tím vyšší bodové hodnocení

zdroj dat: Český statistický úřad, 2011

výpočet:

a) $$\frac{\text{celkový počet domů napojených na vodovod}}{\text{celkový počet domů}}$$

b) $$\frac{\text{celkový počet domů napojených na kanalizaci}}{\text{celkový počet domů}}$$

c) $$\frac{\text{celkový počet domů napojených na plynovod}}{\text{celkový počet domů}}$$

8. OBČANSKÁ VYBAVENOST

popis ukazatele: a) počet ordinací praktického lékaře nebo detašovaných pracovišť v přepočtu na obyvatele
b) existence základní školy

způsob hodnocení: čím vyšší hodnota indikátoru, tím vyšší bodové hodnocení

zdroj dat: Český statistický úřad, 2017

výpočet:

a) $$\frac{2 \times \text{počet ordinací praktického lékaře} + 1 \times \text{počet detašovaných pracovišť}}{\text{počet obyvatel}}$$

b) existence školy 1.-9. třída = 1

existence školy pouze pro 1.-5. třídu = 0,5

9. INSTITUCIONÁLNÍ VYBAVENÍ

popis ukazatele: a) existence úřadu obce s rozšířenou působností
b) existence pověřeného obecního úřadu v obci
c) existence stavebního úřadu v obci
d) existence matričního úřadu v obci

způsob hodnocení: čím vyšší hodnota indikátoru, tím vyšší bodové hodnocení

zdroj dat: a), b), d) Český statistický úřad, 2018
c) Krajský úřad Libereckého kraje, 2018

výpočet: existence úřadu v obci = 2
neexistence úřadu v obci = 1

Hodnoty ukazatelů byly sledovány za jednotlivé obce a přepočítány vzhledem k průměru Libereckého kraje. Konečné hodnoty pro všechny ukazatele za obce byly sečteny, vzestupně seřazeny a následně rozděleny do dvou kategorií:

VENKOVSKÉ OBLASTI

Jedná se o všechny obce, jejichž výsledná bodová hodnota je nižší než 2100 bodů; tato hranice stejně jako při vymezení venkovských oblastí v rámci Programu rozvoje kraje 2014-2020 odděluje čtvrtinu obyvatel kraje a zároveň i na základě odborného posouzení znalosti území nejlépe zachycuje rozdíl mezi venkovským a městským prostorem.

MĚSTSKÉ OBLASTI

Jedná se o všechny obce, jejichž výsledná bodová hodnota je vyšší než 2 100 bodů.

VÝSLEDNÉ VYMEZENÍ

Do venkovských oblastí Libereckého kraje je na základě zvolené metodiky zařazeno 182 obcí představujících 25 % obyvatelstva a 69 % rozlohy Libereckého kraje. Přehled obcí je uveden v následujícím textu a v mapové příloze. Oproti vymezení z roku 2014 nedošlo k žádné změně.

Mapa s vymezením venkovských oblastí je uvedena v příloze.

VENKOVSKÉ OBCE LIBERECKÉHO KRAJE

Albrechtice v Jizerských horách
Bedřichov
Bělá
Benecko
Benešov u Semil
Bezděz
Bílá
Bílý Kostel nad Nisou
Bílý Potok
Blatce
Bliževedly
Bohatice
Bozkov
Bradlecká Lhota
Brniště
Bukovina u Čisté
Bulovka
Bystrá nad Jizerou
Cetenov
Černousy
Čistá u Horek
Čtveřín
Dalešice
Dětřichov
Dlouhý Most
Dolní Řasnice
Držkov
Dubá
Dubnice
Frýdštejn
Habartice
Háje nad Jizerou
Hamr na Jezeře
Heřmanice
Hlavice
Holany
Holenice
Horka u Staré Paky
Horní Branná
Horní Libchava
Horní Police
Horní Řasnice
Hrubá Skála
Chlum
Chotovice
Chotyně
Chuchelna
Jablonec nad Jizerou
Janov nad Nisou
Janovice v Podještědí
Janův Důl
Jenišovice
Jeřmanice
Jesenný
Jestřabí v Krkonoších
Jestřebí
Jílové u Držkova
Jindřichovice pod Smrkem
Jiřetín pod Bukovou
Josefův Důl
Kacanovy
Karlovice
Klokočí
Koberovy
Kobyly
Kořenov
Košťálov
Kozly
Krásný Les
Kravaře
Krompach
Kruh
Kryštofovo Údolí
Křižany
Ktová
Kunratice
Kunratice u Cvikova
Kvítkov
Lázně Libverda
Lažany
Levínská Olešnice
Libštát
Líšný
Loučky
Loužnice
Luka
Malá Skála
Maršovice
Martinice v Krkonoších
Mařenice
Mírová pod Kozákovem
Mníšek
Modřišice
Mříčná
Nová Ves
Nová Ves nad Nisou
Nová Ves nad Popelkou
Noviny pod Ralskem
Nový Oldřichov
Ohrazenice
Okna
Okrouhlá
Oldřichov v Hájích
Olešnice
Osečná
Paceřice
Paseky nad Jizerou
Pěnčín

Pěnčín
Pertoltice
Pertoltice pod Ralskem
Peřimov
Plavy
Polevsko
Poniklá
Proseč pod Ještědem
Provodín
Prysk
Přepeře
Příkrý
Příšovice
Pulečný
Radčice
Radimovice
Rádlo
Radostná pod Kozákovem
Radvanec
Rakousy
Ralsko
Roprachtice
Rovensko pod Troskami
Roztoky u Jilemnice
Roztoky u Semil
Rynoltice
Skalice u České Lípy
Skalka u Doks
Skuhrov
Slaná
Sloup v Čechách
Slunečná
Soběslavice
Sosnová
Stružinec
Stružnice
Studenec
Stvolínky
Světlá pod Ještědem
Svijanský Újezd
Svijany
Svojek
Svojkov
Svor
Sychrov
Syřenov
Šimonovice
Tachov
Tatobity
Troskovice
Tuhaň
Velenice
Velký Valtinov
Veselá
Víchová nad Jizerou
Višňová
Vítkovice
Vlastiboř
Vlastibořice
Volfartice
Vrchovany
Všelibice
Všeň
Vyskeř
Vysoké nad Jizerou
Záhoří
Zahrádky
Zásada
Zdislava
Zlatá Olešnice
Žandov
Žďárek
Ždírec
Žernov

MAPA VYMEZENÍ VENKOVSKÝCH OBLASTÍ LIBERECKÉHO KRAJE

Venkovské oblasti
Libereckého kraje představují:

- 85 % obcí z celkového počtu obcí kraje
- 25 % obyvatel z celkového počtu obyvatel kraje
- 69 % rozlohy z celkové rozlohy kraje